

gisiske regering om at tage Portugals kolonipolitik op til overvejelse, således at befolkningerne i de pågældende områder fik mulighed for at udøve deres selvbestemmelsesret i en fredelig og harmonisk atmosfære.

IV. Afhøring af petitionærer.

4. udvalg hørte som petitionær en repræsentant for frihedsbevægelsen i Mosambik (FRELIMO). Ifølge petitionæren havde Portugal i de fire år, hvor FRELIMO havde kæmpet for Mosambiks frihed, forøget sine troppstyrker i området fra 25.000 til 60.000 mand. FRELIMO udøvede nu kontrollen over en femtedel af Mosambik og FRELIMOs 2. kongres med over 170 deltagere, herunder mange fra udlandet, var blevet afholdt i de befriede områder. FRELIMO var i de forløbne år blevet styrket såvel militært som politisk og økonomisk. Man havde påbegyndt opbygningen i de befriede områder af underskoler og sundhedscentre samt havde organiseret landbrugs- og produktionskooperativer. Petitionæren fordømte tilstedeværelsen af sydafrikanske lejetropper blandt de portugisiske kolonistyrker og de portugisiske planer om med hjælp af udenlandsk kapital at bygge et dæmningssystem ved Cabora Bassa til regulering af Zambezi-floden. Ved at binde udenlandsk kapital samt søge at bosætte over en million portugisiske bønder i dette område søgte portugiserne at opretholde deres forældede kolonierredømme i Mosambik.

4. udvalgs beretning: A/7352 og Corr. 1.

Fiji-spørgsmålet.

(Dagsordenens punkt 66).

I 4. udvalgs generaldebat vedrørende samtlige kolonispørgsmål bortset fra Namibia, de portugisiske kolonier og Sydrhodesia fandt kun Indien og Den forenede arabiske Republik anledning til mere udførligt at omtale Fiji-spørgsmålet. Fra indisk side frygtede man følgerne af en løsning, der blev påtvunget et kolonierområde med to samfund levende side om side. Såfremt Fijierne uafhængighed skulle være gennemførlig, måtte der findes en ordning, der opmuntrede inter-racialt samarbejde, tillid og

harmonier. Det så ud til, at de involverede parter i øjeblikket søgte at finde frem til gensidigt acceptable forfatningsordninger. Det måtte håbes, at deres anstrengelser lykkedes, så kolonistyret også i dette område snart ville ophøre.

Den forenede arabiske Republik angreb Storbritannien for ikke at ville give en FN-besøgsmission adgang til at undersøge forholdene på Fiji tiltrods for, at nødvendigheden af at sende en sådan mission til Fiji var blevet understreget i den på 22. Generalforsamling vedtagne resolution.

Plenarforsamlingen vedtog den 18. december 1968 uden afstemning at udsætte behandlingen af Fiji-spørgsmålet til 24. Generalforsamling. Som årsag blev påberåbt, at koloniudvalget ikke under sin 1968-samling havde realitetsbehandlet Fiji-spørgsmålet, men udskudt dette til 1969, men den reelle forklaring var, at Indien ikke under 23. Generalforsamling pressede på for at få vedtaget et resolutionsforslag om dette spørgsmål.

Oman-spørgsmålet.

(Dagsordenens punkt 67).

Oman-spørgsmålet behandledes i 4. udvalgs generaldebat om alle koloniproblemer undtagen Namibia, Portugals kolonier og Sydrhodesia. Spørgsmålet blev kun berørt i indlæg fra Afghanistan (koloniudvalgets rapportør), Congo (Kinshasa) og de arabiske lande. Disse hævdede, at Storbritannien på grund af områdets strategiske og økonomiske (olie) betydning fastholdt sit herredømme over Oman og nægtede at efterkomme opfordringen i resolution 2302 (XXII) til at gennemføre kolonideklarationens bestemmelser i Oman.

Som bekendt afviser Storbritannien FN's kompetence i spørgsmålet under henvisning til, at Oman ikke er en koloni, idet Sultanatet Muscat og Oman er en uafhængig suveræn stat. I modsætning til tidligere år deltog Storbritanniens repræsentant ikke i 23. samlings behandling af eller afstemning om Oman-spørgsmålet.

I et af 26 afro-asiatiske lande — herunder samtlige arabiske lande — og Jugoslavien fremsat resolutionsforslag bekræftes de på 21. og 22. samling vedtagne resolutioner